

Jeg er ikke saa sikker paa, at det Formaal, der ogsaa er fremsat, at udgive danske Værker paa et Verdenssprog, just for Øjeblikket vil være saa formaalstjænligt. Venstres Ordfører i Folketinget, det ærede Medlem fra Æbeltoft (N. Neergaard), fremsatte den Bemærkning, som jeg fuldstændig kan slutte mig til, at hvis det blev saaledes, at Videnskaben delte sig i en Ententevidenskab og en Centralmagtsvidenskab, vilde Kaarene for de neutrale Videnskabsmænd blive meget vanskelige, idet de blev nødt til enten at gaa til den ene eller den anden Side og da udsatte sig for at blive opfattet som hildede. Jeg mener, at hvis man nu udgiver en Videnskabsmands Arbejde enten paa Tysk eller paa Fransk, vil det ikke bidrage til at fremme Forsoningstanken, men maaske mere udsætte den vedkommende Videnskabsmand for Vanskeligheder i Fremtiden og gøre ham ligesom inkapabel i Forsoningsarbejdet. Jeg vilde ønske, at man kunde indrette det saaledes, at man i de Laboratorier, man allerede har her i Landet, f. Eks. Rigshospitalets eller Lysinstituttets Laboratorium eller de andre videnskabelige Laboratorier, kastede sig over enkelte Undersøgelser og søgte Resultatet af disse udgivet paa de tre Sprog; derved vilde man forhaabentlig vække Opmærksomhed for disse Laboratorier, kalde udenlandske Disciple hertil og bidrage, om end ikke i første saa dog i anden Omgang, til at blande de to Koalitioners Videnskabsmænd eller deres tilkommende Videnskabsmænd.

Jeg ser, at det nedsatte Udvalg, som har foreslaaet Rask-Ørsted-Fonden, kun ugerne har opgivet den Tanke at faa oprettet en international Studieinstitution. Der gøres i Udvalgsbetænkningen opmærksom paa, at der af forskellige Videnskabsmænd er fremsat Tanke om Oprettelse af et internationalt Institut for Havforskning, og det vilde være saa meget mere naturligt for Danmark, som netop det internationale Havundersøgelsessekretariat er her i København. Man ser ogsaa, at Regerings og Rigsdags Velvillie paa kaldes overfor de fysiske og kemiske Samlinger ved Universitetet; det hedder, at de er ikke tidssvarende, og der bedes derfor om, at Regering og Rigsdag vil se med Velvillie paa kommende Forslag om Forbedring. Det motiveres ganske vist med, at man ikke kan byde de fremmede Videnskabsmænd, der mulig kommer hertil, saadanne Samlinger, men det er maaske kun en tilfældig Ytring, for Meningen maa

vel være den, at de er ikke tidssvarende for de studerende herhjemme, og at de ønskes forbedret.

Dette Forslag vil utvivlsomt drive vort Land frem i videnskabelig Forskning, og jeg hilser det som et Symbol, at Fonden netop oprettes i dette Øjeblik, da man aabner de offentlige Skoler for vort Lands Underklasser, saa at man kan vente, at de rige Aandsevner, der ligger skjult i disse Folkelag, og som Samfundet saa længe har forholdt boglig Dannelse, maa komme frem og tage deres Del i den videnskabelige Forskning og derved ikke blot paa Arbejderbevægelsens Omraade, men ogsaa paa det videnskabelige Omraade tage deres Del i den store Folkeforsoning.

Trier: I et lille Land som vort er Videnskaben forholdsvis ugunstigt stillet. Hvad har vi egentlig til Støtte for den? Vi har et Universitet, men kun eet, og Mangel paa sidestillede Sammenligningscentre medfører altid Mulighed for en snævrere Begrænsning i Synsmaader og Handlemaader, end der er Sandsynlighed for, hvor aandelig Kappelstrid kan gøre sig gældende. Kun et Faatal af dem, i hvem en videnskabelig Interesse er vaagen, kan endda knyttes til Universitetet. Mangen videnskabelig Virksomhed, som begynder med store Opgaver for Øje og maaske ogsaa med Eivner paa Haanden til at løse dem, forsumper under smaa og trykkende Forhold. Og vort Universitet er tilmed ikke nogen samlet Organisme med et fælles Formaal, et fælles Midtpunkt. Det er baade en almindelig Dannelsesanstalt, en Embedsmandsskole og Fagskole og et videnskabeligt Højsæde. Videnskabsmænd, der er ansatte ved det, faar kun undtagelsesvis Lov til udelukkende at samle sig om deres videnskabelige Opgaver. Saa har vi „Videnskaberne Selskab“. Det har en lang hæderværdig Fortid, men det giver ikke alle Videnskaber Husly; det kan vel til en vis Grad siges at støtte Videnskaben ved at offentliggøre Frugter af videnskabeligt Arbejde, men det maa nødvendigvis blive i ret beskedent Omfang. Kan det ligeledes siges til en vis Grad at støtte Videnskabsmænd ved den Kritik eller den Anerkendelse, det i en eller anden Form kan yde, kan det dog i alt Fald ikke skaffe dem de særlige økonomiske Midler og Betingelser for at kunne arbejde i Videnskabens Tjeneste. Og det er et privat, saa at sige